

7 VRAGEN OVER SCHENKEN EN (LATER) TERUGLENEN

Voor bedragen tot de jaarlijkse schenkingsvrijstelling is 'schenken en teruglenen' een prima alternatief voor de notariële schuldigerkenning.

Maar dan moet u het wel goed doen.

1 Wat is dat ook alweer, 'schenken en teruglenen'?

Voor situaties waarin de gewone jaarlijkse schenkingsvrijstelling niet wordt overschreden, hebben wij eind jaren 90 'schenken en teruglenen' bedacht. Het is een alternatief voor de 'schuldigerkenning uit vrijgevigheid' waarvoor een notaris nodig is. Zo is het mogelijk erfbelasting te besparen en de beschikking te houden over de liquide middelen, zonder dat dit kosten met zich meebrengt.

2 Is een notariële schuldigerkenning niet beter?

Een notariële schuldigerkenning heeft als voordeel dat u op papier schenkt. Er hoeft dus geen geld overgemaakt te worden. Er zijn ook een paar nadelen. Eentje is dat u naar de notaris moet en dat is niet gratis. Zeker bij kleine schenkingen is dat een bezwaar. Een notariële schuldigerkenning is dus vooral te overwegen bij grotere bedragen, bijvoorbeeld de 'lage' éénmalig verhoogde vrijstelling (zie p.29 van dit nummer). Een ander nadeel is dat u fiscaal verplicht bent tot aan uw dood jaarlijks 6 procent rente over het schuldigerkende bedrag te betalen. In de praktijk zien we te vaak dat dit niet gebeurt, waardoor er alsnog erfbelasting moet worden betaald.

3 Wat zegt de rechter over schenken en teruglenen?

In 2001 bepaalde het Haagse Gerechtshof dat schenken en teruglenen juridisch geen probleem was (Gerechtshof 's-Gravenhage

22 mei 2001, nr 99/30348, geen informatie op www.rechtspraak.nl). Maar vorig jaar was daar ineens de uitspraak van de Rechtbank Noord-Holland (ECLI:NL:RBNHO:2020:6882, te vinden op www.rechtspraak.nl). Die zette een streep door een schenk-en-terugleenconstructie, omdat in dit specifieke geval er een duidelijke relatie was tussen de schenking en de lening: het geschonken bedrag werd direct teruggeleend, het werd jaarlijks herhaald en ook de bepalingen in de leenovereenkomst lieten weinig twijfel bestaan over de relatie tussen de schenking en het teruglenen.

4 Is schenken en teruglenen dan nog wel mogelijk?

Het is een beetje een grijs gebied, maar alles staat of valt met de uitvoering (zie ook vraag 5 en 7). Volg daarom altijd het 'Stappenplan schenken en teruglenen', dat u kunt downloaden op www.fiscalert.nl ► [downloads](#). Verder adviseren we schenken en teruglenen alléén te gebruiken voor bedragen tot de jaarlijkse schenkingsvrijstelling.

5 Hoe voorkom je dat de fiscus alsnog erfbelasting gaat heffen?

Door ervoor te zorgen dat er sprake is van twee duidelijk gescheiden rechtshandelingen: schenken aan de ene kant, lenen aan de andere. Als u geld leent van iemand aan wie u eerder geld had geschonken, doe dat dan met een paar maanden tussenruimte en leen niet precies hetzelfde bedrag. Leg de afspraak om te lenen pas vast op het moment

dat u daadwerkelijk gaat lenen en spreek hierover niets van tevoren af.

6 En hoe zit het met box 3?

Het box 3-vermogen van de schenker neemt door de schenking af, dat van de ontvanger neemt toe (meetmoment 1 januari volgend op het jaar van de schenking). De latere lening verandert niets in box 3: de bankrekening van de lener laat wel een hoger bedrag zien, maar tegenover de lening staat een even grote schuld, dus die is fiscaal in evenwicht (op de schulden drempel na, zie p.27 van dit nummer). Als het box 3-vermogen van de schenker in een hoger tarief valt dan dat van de ontvanger, levert dat fiscaal voordeel op. Betalen de ontvangers méér over hun box 3-vermogen dan u (omdat uw vermogen nog binnen vrijstelling valt en dat van de ontvangers niet, of omdat ze méér box 3-vermogen hebben dan u en in een hogere schijf vallen)? Dan kan het zo zijn dat het fiscale nadeel in box 3 groter is dan de besparing van erfbelasting. Houd daar dus rekening mee.

7 En dus?

Neem nooit contact op met de fiscus om uw plannen om te schenken en later terug te lenen voor te leggen. Daarmee geeft u het verband op een presenteerblaadje en zijn de rechtshandelingen niet langer gescheiden — de fiscus kan uw erfgenamen erop aanspreken tegen de tijd dat ze de erfenis moeten aangeven. Volg daarom altijd ons stappenplan en zorg ervoor dat er geen aantoonbaar verband is tussen het schenken en het teruglenen.